

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 213 /2010/ Pan

A Független Rendészeti Panasztestület

408/2010. (VIII. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. június 8-án előterjesztett **panaszát** a 2010. augusztus 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos egy Budapesti rendezvényen vett részt, ahol őt és másokat a rendőrök a formai szabályok betartásának mellőzésével és lakcímkártya elkérésével igazoltatták, majd adatait RK lapon rögzítették. A rendőrök az igazoltatás céljaként általános igazoltatást, illetve fokozott ellenőrzést is megjelöltek.

I.

A panaszos 2010. május 14-én az esti órákban Budapesten, egy tömegrendezvényen fényképeket készített, amikor egy rendőr a résztvevőket kézi hangosbeszélőn keresztül távozásra szólította fel. Mivel a felszólításnak senki nem tett eleget, a rendőrök szűrőpróbaszerűen igazoltatni kezdték a résztvevőket, így a panaszost is.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr nevét, rendfokozatát, valamint az intézkedés kezdeményezésének célját nem közölte vele, ennek ellenére a panaszos átadta az útlevelét, mint személyi azonosításra alkalmas okmányt.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőr közölte a panaszossal, hogy az útlevel nem jó a személyazonosság igazolására, ezt követően pedig elkérte a panaszos lakcímkártyáját, melynek átadását a panaszos megtagadta.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőr az intézkedés okát előbb a fokozott ellenőrzésben, később általános igazoltatásban jelölte meg.

A panaszos adatait RK lapon rögzítették, melynek kiadását a panaszos kifejezetten kérte.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása érdekében több kérdés megválaszolását kérte a rendőrségtől, azonban csupán egy rendőri jelentést küldtek meg 2 példányban válaszként.

A rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrség állítása szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőr 2010. május 14-én Budapesten csapaterős tevékenységet látott el a nap folyamán, több helyszínen helyszínbiztosítási feladatot hajtott végre. 18 óra körüli időben egy bejelentett tömeg rendezvényhez kellett mennie, mert ott több személy egy egyesületi és gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértését követte el azzal, hogy bekiabálásokkal zavarták a rendezvényt.

Az intézkedő rendőr előjárója utasítására a rendőri sorfalon kívül tartózkodó személyeket kezdte igazoltatni, melynek során feladata volt az igazoltatottak adatainak RK lapon történő rögzítése, illetve a helyszín elhagyására történő felszólítása.

Az intézkedő rendőr jelentése szerint 18 óra 10 perc körüli időben intézkedett a panaszossal szemben, úgy, hogy a napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát és beosztási helyét, valamint az intézkedés célját: „Közbiztonsági ellenőrzés, kérem, igazolja magát!”

Ekkor a panaszos átadta részére az útlevelét, melyet követően a rendőr elkérte a lakcímkártyáját is, mert azt az utasítást kapta, hogy igazoltasson mindenkit a rendőri sorfalon kívül és az igazoltatásról készítsen RK-lapot, valamint az ott tartózkodókat figyelmeztesse arra, hogy hagyják el a teret. A panaszos nem adta át az intézkedő rendőrnek a lakcímkártyáját.

A rendőri jelentés szerint az RK lapokat az intézkedő rendőr megsemmisítette, mivel azokra már nem volt szükség, mert az igazoltatott személyekkel szemben sem szabálysértési, sem büntetőeljárás megindítása nem vált szükségessé.

III.

A Testület a rendelkezésére álló adatok alapján az alábbiakat állapította meg:

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az 59. §-ának (1) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez való jogát.

Megállapítható, hogy a panaszos 2010. május 14-én egy tömegrendezvényen fényképezett, amikor vele szemben a rendőrök intézkedtek.

1) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő rendőr nevét, rendfokozatát, valamint az intézkedés célját vele nem közölte.

Az intézkedő rendőr állítása szerint a napszaknak megfelelően köszönt a panaszosnak, közölte vele nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát és beosztási helyét, valamint az intézkedés célját „közbiztonsági ellenérvés, kérem, igazolja magát.” (Megjegyzendő, hogy a panasz is tartalmaz utalást rá, hogy a rendőr megjelölte a fokozott ellenőrzést, mint az igazoltatás alapját.)

Az Rtv. 20. §-a tartalmazza a rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket, amelynek az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. Ennek ugyanakkor nem lehet olyan hatása, hogy az intézkedést akadályozza. A 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-a, amely szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr továbbá az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

Szükséges megjegyezni, hogy az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr a feladat ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A rendőrségi törvény

konkrétan meghatározza tehát, hogy a személyazonosság megállapítására mely esetekben kerülhet sor.

E tekintetben – figyelemmel arra, hogy a panaszos és az intézkedő rendőr állításai olyan mértékben ellentmondóak, hogy azt a Testület a rendelkezésre álló adatok alapján a vizsgálati eszközök és módszerek hiányában – **alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.**

2) Útlevelel történő személyazonosság igazolása és a lakcímkártya elkérése.

E tekintetben a panaszosi állítás és a rendőri jelentés is megegyezik, vagyis az intézkedő rendőr elismerte, hogy elkérte a panaszostól a lakcímkártyáját, aki azonban azt nem adta oda.

Az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése értelmében a személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. Ugyanezen törvényhely (8) bekezdése határozza meg a § alkalmazásában a személyazonosító adat fogalmát, amely szerint azon az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni. A személyazonosító adatok körét az Rtv. tehát taxative felsorolja.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. §-a szerint a személyazonosságot elsősorban a személyazonosító igazolvány igazolja. A (4) bekezdés értelmében a polgár személyazonosságának igazolására – a személyazonosító igazolványon túl – az érvényes útlevelel vagy a kártyaformátumú vezetői engedély is alkalmas. A személyazonosítás céljából – jogszabályban meghatározott kivételekkel – a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

Az ugyanezen jogszabály 5. §-ának (8) bekezdése szerint a személyazonosító igazolvány olyan hatósági igazolvány, amely a polgár személyazonosságát és a törvényben meghatározott adatait közhitelűen igazolja. A személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja nevét, nemét, arcképét, saját kezű aláírását (a cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett személy törvényes képviselőjének aláírását), valamint a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét. A személyazonosságot azonban – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány is igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat (az anyja neve és a neme nem szükséges adatok ez utóbbi esetekben). Ilyen adattartalmú hatósági igazolványnak tekintendő különösen az érvényes útlevelel és az új típusú kártyaformátumú vezetői engedély. A felsorolt, illetve az előírt adattartalmú érvényes hatósági igazolványok egyikének bemutatása esetében személyazonosítás céljából – ha más jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik – a polgár nem kötelezhető további egyéb okmány bemutatására.

Az Rtv. is garanciális rendelkezésként rögzíti, hogy az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. (Amennyiben azonban az okmány valóságos kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Ilyenkor felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja.)

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 4. §-ába foglalt értelmező rendelkezés szerint az útlevel a Magyar Köztársaság tulajdonát képező hatósági igazolvány, amely birtokosának személyazonosságát és állampolgárságát, valamint a világ összes országába utazásra, illetőleg hazatérésre való jogosultságát hitelesen igazolja. A 7. § (1) bekezdése szerint az útlevel adatoldala tartalmazza az állampolgár családi és utónevét, születési családi és utónevét, születési helyét, idejét, nemét, állampolgárságát, arcképmását és aláírását.

A fenti rendelkezéseket figyelembe véve azzal összefüggésben, hogy a panaszos útlevelével igazolta magát és a lakcímét nem volt hajlandó a rendőröknek megadni, a Testület álláspontja a következő.

Az útlevel a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló és a külföldre utazásról szóló törvények értelmében igazolja a tulajdonos személyazonosságát.

A lakcímadatok kapcsán egyértelműen megállapítható, hogy annak közlése a személyazonosság igazolása körében – jogszabályi felhatalmazás hiányában – nem volt elvárható a panaszostól. Tekintettel arra, hogy a jogszerűtlen adatközlésre végül nem került sor, mert a panaszos nem adta át az intézkedés során a lakcímkártyáját, a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának megsértése nem volt megállapítható. **Ilyen tartalmú közlési kötelezettség hiányában ugyanakkor a rendőrök eljárásukkal megvalósították a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.**

3) A panaszos kifogásolta adatainak rögzítését és kérte, hogy a kitöltött RK lapot részére a rendőrség adja ki.

a) A Testület a panaszos adatainak rögzítésével összefüggésben az alábbi következtetésre jutott.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát, ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják. Az igazoltatás és az igazoltatott adatai rögzítésének egyéb részletszabályait a Szolgálati Szabályzat 38. §-a tartalmazza. Ezen jogszabályhely (2) bekezdése pedig azt mondja ki, hogy az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az

igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.” Az Rtv. 29. § (7) bekezdése értelmében az igazoltatás során rögzített adatokat főszabály szerint az intézkedés befejezését követő 180. napon meg kell semmisíteni.

A rendőri jelentés az adatrögzítéssel összefüggésben annyit tartalmaz, hogy az intézkedő rendőr utasítást kapott arra, hogy az igazoltatásról készítsen RK lapot, amely meg is történt. Az adatrögzítés konkrét indokát azonban a jelentés nem rögzíti. A jelentésből továbbá megállapítható, hogy a panaszossal szemben további intézkedés nem történt, semmilyen eljárás alá őt nem vonták, ugyanakkor az is megállapítható, hogy a panaszos adatainak rádióon történő lekérdezésére sor került az igazoltatás alkalmával.

Ezzel összefüggésben a Testület idézi az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdését. A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmességni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A Szolgálati Szabályzat minden igazoltatás esetén kötelezővé teszi az igazoltatott személy a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS) és a körözési információs rendszerben. Az ORFK utasítás előírja, hogy ilyen alkalmakkor a lekérdezéseket megfelelően dokumentálni kell.

Az intézkedő járőr az intézkedés alá vont személyes adatai ismeretében rádióon keresztül felveszi a kapcsolatot az illetékes kapitányság ügyeletével, ahol az ott szolgálatot teljesítő személy az ellenőrzésre váró adatokat egy formanyomtatványra feljegyzi.

Ezt követi a tényleges ellenőrzés, amely a körözési nyilvántartást valamint a SIS adatait tartalmazó Körözési Információs Rendszer (KIR), és az egyéb nyilvántartási rendszereket (személyi adat- és lakcímnnyilvántartás, okmány-nyilvántartás, gépjármű nyilvántartás, előéletre vonatkozó nyilvántartás, stb.) tartalmazó Siemens-rendszerbe való belépéssel történik.

Az alkalmazott gyakorlat szerint a járőr szolgálata végeztével a kapitányságon megjelenik az ügyeletesnél, és az adatlekérdezések nyilvántartásában saját kézjegyével ellenjegyzi a saját kérései alapján végzett ellenőrzéseket. A rendőrségi indoklás szerint az RK lapot azért kell minden esetben kitölteni, mert a nap végén az eljáró rendőr ennek alapján tudja az általa aznap fogatosított – adott esetben nagyszámú – igazoltatást visszaidézni, és az általa kezdeményezett adatlekéréseket felelősen ellenjegyezni. Ezen túlmenően az RK lap tartalmazza részletesen az igazoltatás és adatlekérés okát, illetve célját, mivel az magukban az elektronikus rendszerek nem rögzíthető.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 12. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az általa kezelt adatairól, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról időtartamáról, továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg az adatokat.

A rendőrség álláspontja szerint ez a jogszabályi kötelezettség teszi szükségessé, hogy a lekérdezések kapcsán a lekérdező személye és a lekérdezés célja visszakereshető legyen, amit – mivel maguk az egyébként nem is rendőrségi kezelésben lévő elektronikus rendszerek nem alkalmasak ezen információk rögzítésére és visszakeresésére – csak a papíralapú nyilvántartás rendszeresítésével tud a rendőrség teljesíteni. Az ORFK utasítás és az annak alapján rendszeresített nyilvántartás tehát egy törvényben megfogalmazott kötelezettség gyakorlati megvalósításának eszköze.

A Testület megállapítása szerint a panaszos adatainak rögzítése az Rtv. 29. §-a fentebb hivatkozott (3) bekezdés harmadik fordulója – azaz az „egyéb körülmény” fennállása miatt – a szerint jogszerű volt.

Mindezek alapján a panaszos adatainak rögzítésével a személyes adatok védelméhez fűződő jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta, ebben a tekintetben alapjogsérelmet a Testület nem állapított meg.

b) A panaszos igazoltatásáról készült RK lap kiadásával összefüggésben a Testület az alábbi tájékoztatást nyújtja.

Az Rtv. 29. §-ának (7) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzített adatokat - kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra - az intézkedés befejezését követő száznolcvanadik napon meg kell semmisíteni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 24. § (4) bekezdése szerinti igazoltatás során rögzített adatok 24. § (5) bekezdésében meghatározott törlési idejére.

A rendőri jelentés szerint az intézkedő rendőr a szolgálata végén az igazoltató (RK) lapokat az előírásoknak megfelelően megsemmisítette, mivel azokra már nem volt szükség, mert az igazoltatott személyekkel szemben sem szabálysértési-, sem büntetőeljárás megindítása nem vált szükségessé.

IV.

A Testület a vizsgált ügyben a panaszos, az Alkotmány 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz való jogának csekély mértékű történő sérelmét állapította meg, figyelemmel arra, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés során elkérte a lakcímkártyáját. A Testület ennek figyelembe vételével az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján átteszi az intézkedést fogantató rendőri szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2010. augusztus 25.

Dr. Juhász Imre
elnök
előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület